

Legnagyobb kincsünk, a víz

Ismeretterjesztő a jó csapadékvíz-gazdálkodási gyakorlatokról

Települési környezetvédelmi infrastruktúra- fejlesztések

*a helyi vízkár veszélyeztetettség csökkentése és a környezeti
káresemények megelőzése érdekében.*

Csapadékvíz-elvezetés fejlesztése Csépen

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Csapadékvíz-elvezetés fejlesztése Csépen

Projekt azonosító száma:

TOP-2.1.3-16-KO1-2021-00035

Csép Község Önkormányzata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében 50 000 000 forint Európai Uniói támogatás segítségével **megoldja a település csapadékvíz-elvezetését!**

Csép Község Önkormányzata a csapadékvíz-elvezetés fejlesztésére pályázott és nyert támogatást a TOP-2.1.3-16 kódszámú, „Települési környezetvédelmi infrastruktúrafejlesztések” című felhíváson, mely beruházás a település központi utcájában, a Petőfi utcában valósult meg.

A projekt konkrét célja volt, hogy egy megfelelő biztonságot nyújtó csapadékvíz elvezetési rendszer kerüljön kialakításra a teljesen beépített családi házas övezeti részen, amely vízkárok kialakulása nélkül képes elvezetni a befogadóba az egyszerre lehulló nagy mennyiségű csapadékot is.

Az érintett részen az ingatlanok fekvése mélyebb a kiépült szilárd burkolatú utaknál, a csapadékvíz az útburkolati pályatest lábánál és az ingatlanok út felé eső szakaszain gyülekezett össze. Intenzív csapadékhullás esetén a vizet már nem voltak képesek elvezetni a település meglévő burkolt vagy burkolatlan elvezető árkai. A kapott támogatásnak köszönhetően a meglévő árkokat átépítették, leburkolták és alkalmassá tették a klímaváltozás miatt egyre gyakrabban előforduló nagy mennyiségű csapadék elvezetésére. A TOP-2.1.3-16-KO1-2021-00035 azonosítószámú projekt keretében 2 068 méter hosszan került sor csapadékcatorna építésre, illetve a meglévők burkolására.

A beruházás egy átgondolt vízrendezési fejlesztés régóta várt lépését jelentette. A beruházás megvalósítását követően Csép sűrűn lakott utcái az itt található magán- és köztulajdon hosszú távon védetté vált az egyre gyakrabban előforduló vízkárok ellenében. Ezzel az itt élők számára vált élhetőbbé a település, mivel most már nagyobb biztonságban lesznek az utcákban található családi házaik és ingatlanjaik.

A településen **megvalósul a csapadékvizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése**, a belterületeken áthúzódó vízfolyások és belvízcsatornák, belvíz elvezető rendszerek rendezése.

Átfogó célok

A felhívás célja az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés uniós stratégiával, valamint a „Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014–2020-as fejlesztési időszakra” c. dokumentumban ismertetett, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés -, és kezelés előmozdítása 5. számú EU Tematikus Céllal összhangban a települések belterületi csapadékvíz elvezetési, - gazdálkodási rendszerének kialakítása, fejlesztése, környezetbiztonságának növelése, környezeti állapotának javítása, az ár-, belvív- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, a felszíni vizeink minőségének javítása, a további környezeti káresemények megelőzése. A fejlesztések esetében a cél a belterületre hullott csapadékvizek és felszín alól előtörő fakadó vizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése, a belterületen áthúzódó vízfolyások és belvízcsatornák, belvív elvezető rendszerek rendezése és a települések belterületének védelme a külterületeken keletkezett vizek káros hatásaitól.

Ennek érdekében cél az árvíz és belvív által okozott helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése a belterületi csapadékvíz elvezető árokrendszer kiépítésével, belterületi csapadékvíz befogadók építésével, rekonstrukciójával, belterületekre veszélyes víz- és hordalékeltöltések megakadályozásához szükséges létesítmények, záportározók építésével, meglévő vízelvezető rendszerek már meglévő – akár külterületi – tározóhoz való csatlakoztatásával.

Specifikus célok

A projekt által érintett terület csapadékvíz károk elleni védelméhez szükséges infrastruktúra létrehozása, a csapadékvíz elvezetési problémájának megoldása, a biztonságos csapadékvíz elvezetés kiépítése, valamint a lakossági, önkormányzati vagyon védelme. A projekt eredményeként, elsődlegesen a projekt területén és a hozzájuk tartozó területen jelentősen lecsökken a csapadékkárok bekövetkezésének veszélye, javul a belterületi csapadékvíz elvezetés megfelelősége.

Közvetlen célok

A településrész csapadékvíz elvezetési problémájának a megoldása, a központi településrészre érkező csapadékvíz terhelés csökkentése, ezáltal:

- a természeti értékek védelme a károk enyhítésén keresztül;
- a települési (közlekedési) alpinfrastruktúra vízkároktól történő megóvása;
- közterületek állapotának javítása (tisztán tartás, szennyező anyagokat is tartalmazó hordalékok nem rakódnak le), így a meglévő állapot megőrzése;
- esélyegyenlőség biztosítása – az érintett projektterületen élő lakosok számára is ugyanazon (elsősorban lakhatósági, infrastrukturális) lehetőségek biztosítottak, mint a vízkár által nem érintett lakosok esetében;
- turizmus infrastrukturális feltételeinek fejlesztése;
- a belterületi létesítmények veszélyeztetettségének (pince-, udvar-, ház-, egyéb melléképület-eltöltések) megszüntetése, ekként az érintett településrészen az életminőség javítása;
- megoldódik a további jelentős anyagi károkat okozó csapadékvíz kivédése, amely korábban az önkormányzatot és a lakosságot egyaránt terhelte (karbantartási, tisztítási költség tetemes mértéke).

Miért fontos vizeink védelme?

VÍZKÉSZLETÜNK **3 %-A**
ÉDESVÍZ, ÉS ENNEK
KÉTHARMADA
FAGYOTT ÁLLAPOTBAN VAN

Jelenleg Földünk teljes vízkészlete 1,4 milliárd km³. Noha a Föld felszínének közel háromnegyedet részét víz borítja, ennek a hatalmas **vízmennyiségnek csak egy része használható fel az emberiség számára**. Mert hogy a teljes vízkészlet 97 %-át a tengerek, óceánok teszik ki. Jórészt tehát emberi fogyasztásra alkalmatlan.

A teljes vízkészletből mindössze 0,003 % bolygónk becsült édesvízkészlete. Könnyebben érzékelhető e csekély mennyiség, ha elképzeljük, **ezer vízcseppből csupán 3 cseppnyi víz édesvíz**. Mi több, ennek is a kétharmad része fagyott állapotban van jelen^{1;2}.

Az eltűnő vízbázisok és a népességszám növekedése miatt bekövetkező **vízhiány sajnos már az emberiség jelentős részét érinti**. Félelmetes belegondolni, hogy 2025-re (a WHO előrejelzése alapján) az emberek mintegy fele vízhiányos területeken fog élni³.

A vízhiány egyik oka a mindenki számára érzékelhető klímaváltozás. A **klímaváltozás hatásai Magyarországon** is éppúgy észlelhetők, mint a világ többi részén, sőt, hazánk sajnos a legmagasabb sérülékenységi területbe tartozik^{4;5}.

¹ Szalkay Csilla: *Édesvízért folyó konfliktusok a világban és kialakulásuk lehetőségei Magyarországon*, 2004

² Forrás Vízőrző Civil Hálózat honlapja: *A föld vízkészlete*, 2019

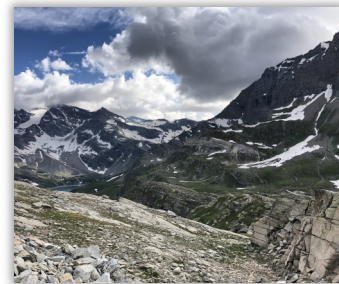
³ Tóth Judit: *Klíma-apokalipszis: 2025-re a Föld lakóinak 2/3-a vízhiánnyal küzd majd*, 2016.12.11

⁴ The United Nations World Water Development Report, 2014

⁵ Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata (Kötháló): *A klímaváltozás hatásai, következményei, és az alkalmazkodás lehetőségei*, 2011

Mindnyájan ismerjük a sokat hangoztatott hatásokat, mint a jégsapkák olvadása, vagy a tengerszint emelkedése. Azonban a klímaváltozásnak számos olyan közvetett hatása is van, amit itthon, akár **saját kertünkben, közvetlen környezetünkben is tapasztalhatunk:**

Szélsőséges időjárási jelenségek (pl. viharok, árvizek, földrengések, hurrikánok, hőség hullámok, erdőégések, aszályok, stb.) gyarapodnak, **kiszámíthatatlanná válik az időjárás**

Az invazív növényfajok és kártevők egyre ellenállóbbak, és ezzel **kiszorítják a haszonnövényeinket**

Termésveszteség, termés kiesés, paraziták okozta károk, ezáltal **költségesebb a gazdálkodás**

Az emberek számára veszélyes **betegségek, járványok** gyarapodnak, az UV-sugárzás erősödik, pollenek gyakrabban váltanak ki allergiát, a frontérzékenység erősödik

Egyes **fajokat fokozottan védenünk kell**, például a méheket a beporzás miatt

Mindazonáltal, **hazánk az édesvíz készlet szempontjából szerencsésnek számít** a világ sok más országához képest. Magyarország területe ugyanis nem tartozik a vízhiánnyal érintett térségek közé. Itthon egyelőre ismeretlen a korlátozott vízhozzáférés fogalma.

Éppen ezért sem feltétlenül érezzük égetően fontosnak a vizeink védelmét. Mégis az, hisz vizeink (az esővizet is beleértve) által összeköttetésben vagyunk Földünk összes területével. **Vizeink szennyezése, pazarló használata visszafordíthatatlan károkat okozhat, az ivóvíz csak részlegesen megújuló erőforrásunk.**

Mindannyiunknak egyéni felelőssége, hogy tudatosan kezeljük a vízfogyasztásunkat, és odafigyeljünk vizeink állapotára. Erre számos lehetőségünk van, akár a mindennapi rutin, a mezőgazdasági tevékenységek, vagy a fogyasztói döntéseink részeként is. Már akkor is sokat teszünk a **víz pazarlás elkerüléséért**, ha csak annyi vizet használunk mosáshoz, főzéshez, mosakodáshoz, amennyi feltétlenül szükséges, illetve, ha a háztartásokban keletkező szürkevizet újrahasznosítjuk.

Ezen túl, úgy tervezzük a mezőgazdasági munkálatokat, kertjeink gondozását, hogy az a **lehető legkevesebb fölösleges vizet használja** fel, például a csepegtető öntözés előnyben részesítése, az esőztető öntözés elkerülése, az esővíz gyűjtése, kút fúrása a vezetékes víz használata helyett, a gyakoribb talajlazítás, talajtakarás, vagy a növényeink elhelyezése (lejtőhelyzet kihasználása, bakok létrehozása) által.

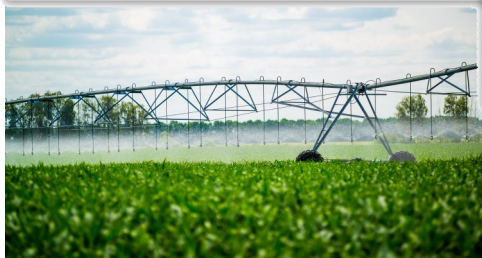
A **tudatos vízfelhasználás** része a vizeink védelme, a víztakarékos életmód folytatása, mások ösztönzése a tudatosságra, vagy akár bizonyos termékek vásárlásának csökkentése is. Hisz, vannak olyan termékek, élelmiszerek, amelyek előállításához nagymennyiségű vízre van szükség. Például, egy olyan hétköznapi termék esetében, mint a teafilter. Egy csésze tea előállításához ugyanis 40 liter vízre van szükség. A legvízigényesebb termék listáját azonban a marhahús vezeti; egy kilójához nem kevesebb, mint 16 000 liter víz szükséges⁶.

⁶ Varga-Sebestyén Benjámin: „Az édesvíz lesz a XXI. század olaja? Hogyan befolyásolhatja a vízkérdés hazánk geopolitikai helyzetét?”, 2018

Miért fontos a lakosok számára a csapadékvíz-elvezetés fejlesztése?

Jövőbeli víz okozta károk elkerülhetők

A vizek helyben tartása fontos környezetünk tisztasága és védelme, a vízpazarlás elkerülése, és a hatékonyabb vízgazdálkodás érdekében. A beruházással elkerülhetők a jövőbeli víz okozta károk, és csökkenthető azok kialakulásának kockázata.

Tisztább és biztonságosabb környezet

Tisztább és biztonságosabb környezetet és szebb utcaképet ad. Ehhez azonban szükséges az is, hogy a városlakók a megépült, megújított csatornarendszert rendeltetés szerint használják, és gondozzák annak környezetét.

Hatékonyabb vízgazdálkodás

Ösztöni a helyi lakosokat a gondozott utcakép megtartására, a környezet tisztán tartására, és a vizek helyben tartásának fontosságára. Ezzel együtt, a hatékonyabb vízgazdálkodás módjaira is, mint a csapadékvíz gyűjtése és felhasználása a háztartásokban, kertekben, amely pénztárcakímélő és környezettudatos.

Hogyan járulhatunk hozzá a fejlesztéssel érintett helyi lakosként a hatékony vízgazdálkodáshoz?

Mindig **tartsuk tisztán** a víz-elvezető árkokat!

Ápoljuk az **utcaképet!**

Minél **kevesebb vizet igénylő gazdálkodás** folytassunk, például otthonunkban használjuk újra a háztartási vizet, összegyűjtött esővízzel öntözünk, vagy takarjuk a talajt a párologtatás csökkentése érdekében!

Ne öntsünk folyékony hulladékot, esetleg veszélyes hulladékot (permetlé, takarítószer stb.) az árokba, mert ez jelentős környezetszennyezést okozhat!

Ne gyomirtózzuk a csatornapartokat, rézsűket, mert a növényzet nélkül a csatorna könnyebben bemosódik, és a vízszállító képesség jelentősen csökkenhet!

A projekttel, illetve a tervezett szemléletformálási akcióval kapcsolatban kérdés esetén az alábbi elérhetőséghez fordulhatnak:

CSÉP KÖZSÉG

ÖNKORMÁNYZATA

<http://csep.hu/>

2946 Csép, Kossuth Lajos u. 52.

Telefon: +36 34 387 122

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE